Остап Вишня — майстер української сатири та гумору. Твір 11 клас

Остап Вишня увійшов до всесвітньої літератури як майстер української малої гумористичної прози. Саме української, бо тематика та мова його «усмішок» іде від народного характеру, народної творчості, рідної землі. Новаторський жанр «усмішки», який вигадав він сам, відзначається розмаїтістю: гуморески, фейлетони, шаржі, новели, пародії, репортажі, «реп'яшки». Але всіх їх об'єднує головне — яскрава комічність ситуації та мови, тому усмішка виникає неодмінно.

Основа творчості гумориста — щира любов до людини, країни, природи, рідного слова. Остап Вишня родом із Полтавщини, і краса цього краю не могла не відбитися в його душі. Усе життя письменника було тісно зв'язане з природою, він дуже полюбляв ходити на полювання. Але всього один раз приніс впольованого зайця, а потім довго не міг собі вибачити, що вбив безневинну тварину. Тому не дивно, що у великому циклі «Мисливські усмішки» все таке впізнане, бо це ж спостережливо взято з реального життя. Автор тонко й лірично змальовує картини природи; з великим знанням народного характеру, точним баченням мисливської вдачі доброзичливо описує оповідачів із їхніми побрехеньками та вигадками. Саме в «Мисливських усмішках» особливо яскраво виявились дві грані талану письменника — лірика та гумор. Цікаві, різнобарвні описи українських краєвидів змінюються майстерними діалогами, колоритні образи мисливців супроводжуються комічними ситуаціями, влучні описи доповнюються дотепними репліками та порадами. Наприклад, в усмішці «Як варити і їсти суп із дикої качки» Вишня дає корисні поради, що на полювання, крім рушниці, треба взяти те, без чого не можна «бити без промаху», а саме: рюкзак, буханку хліба, консерви, огірки, помідори. Ще потрібно взяти безліч речей: спальний мішок, кілька халатів, бочки, чоботи для сухого і мокрого ґрунтів, різноманітні ліки, та багато-багато їжі. А як же можна на полюванні обійтися без чарки — звичайно, для того, щоб воду з човна вибирати! «Ніде нічого не дістанете: все треба мати з собою!» І то правда — на полюванні можуть статися несподівані ситуації: наприклад, підете «на качок», а зустрінете тигра, слона чи крокодила!

Героїв оповідок більше приваблює спостереження за звірами, птахами, рибою, ніж саме полювання; і дичина скоріш буде куплена на базарі, ніж убита власноруч. Світ його мисливців — це світ друзів природи. А головне, що ці горе-мисливці завжди дотримуються «стародавньої охотницької традиції: говори завжди правду, і тільки правду!» У жодному з оповідань не побачимо ми, як хтось із них убив будь-якусь тваринку, самі лише розповіді про неймовірні мисливські «подвиги», які відбувалися колись. Та й невідомо, чи відбувалися вони взагалі. Адже цілком зрозуміло, що надзвичайні трофеї, начебто добуті колись, це лише своєрідне запрошення у царину лісів та полів, озер та боліт, звірів та птахів, трав та квітів. Дотепні побрехеньки про полювання у минулому дарують радість спілкування з друзями, переходять у ліричні відступи, до чарівності яких неможливо залишитися байдужим. Оповідачі — мудрі, спостережливі люди, які тонко відчувають прекрасне та хочуть донести це до інших. Природа тут не є тільки фоном. Вона рівноправна — жива, діюча. Сонечко усміхається, берізка кокетує, струмочки весело співають, пташки вітають, дуби обнімаються, соловей ридає, кабан глузує, а качка закінчує життя самогубством від страху під прицілом рушниці. Автор звертається до живих істот із такою ж шанобливістю, як і до людей. Звірі та птахи одухотворені, мають ті ж думки та почуття, розмовляють так же, як і горе-мисливці, вони такі ж кмітливі та кумедні.

Але Остап Вишня може бути не лише ліричним та доброзичливим. Гнівним та різким стає він, коли мова заходить про халатність байдужих бюрократів, про браконьєрів чи бездушних туристів, які своїми безвідповідальними вчинками знищують живе. Коли письменник розповідає про браконьєра, то зауважує, що він лише зовні схожий на людину — дві ноги, дві руки, писок, голова, а от серця в нього нема, — бо нема в нього ні суму, ні жалості.